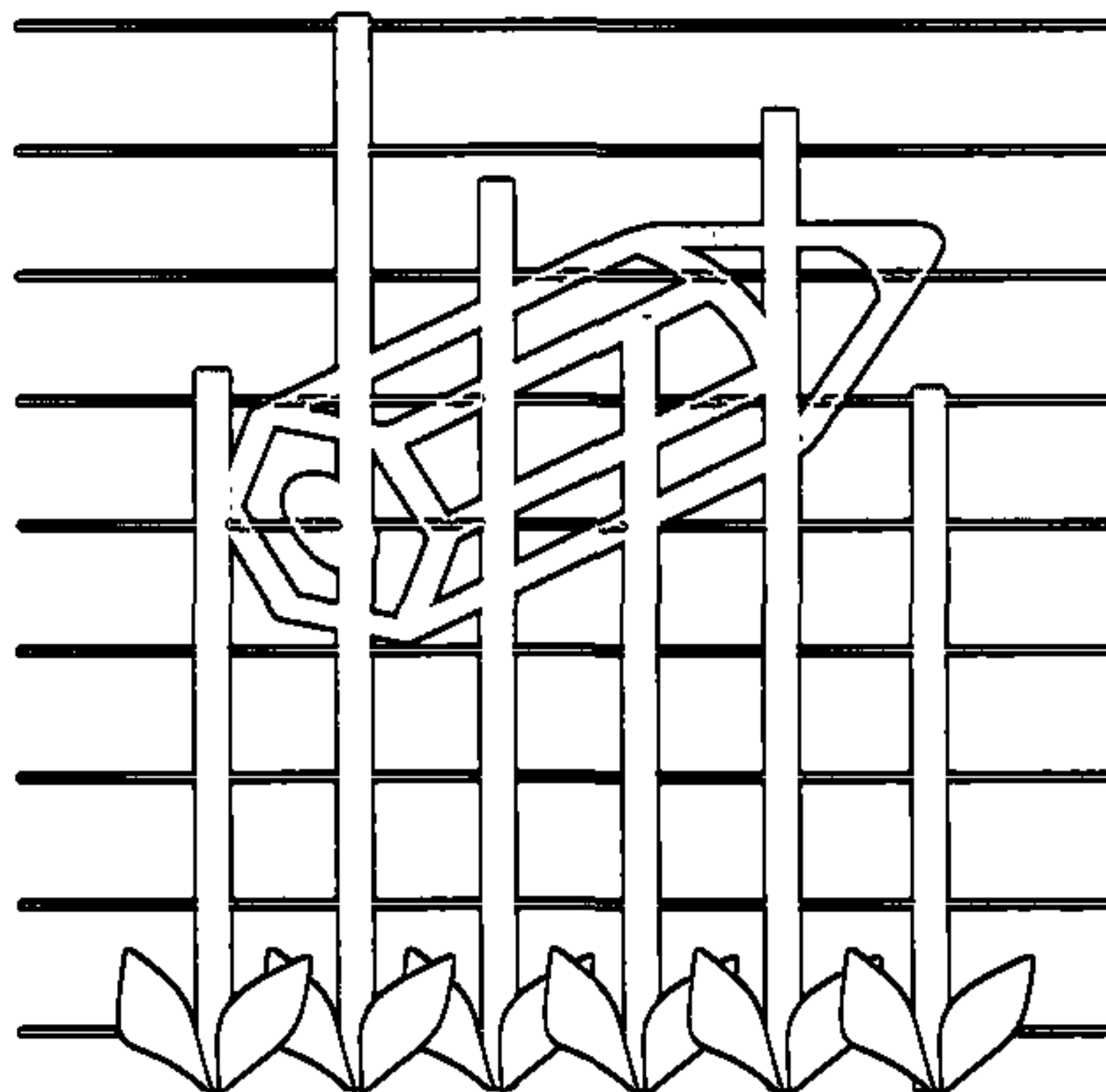

המוסד לביטוח לאומי

סקרים מנהליים

ענף זכויות עובדים בפשיטות רגל ופירוק תאגיד

מאת:
אבנר שרף

פנימי

מס' 57

המוסד לביטוח לאומי
מינהל המחקר והתכנון

**ענף זכויות עובדים
בפשיטת רגל ופירוק תאגיד**

2000

מאת: אבנר שרף

ה ק ד מ ה

מינהל המחקר והתכנון מביא פרסום שנתי מקיף על תשלומי הענף לזכויות עובדים בפשיטת רגל
ופירוק תאגיד לשנת 2000, וכן נתונים מרכזיים בהשוואה לשנים קודמות.

בפרסום זה מוצגים פרמטרים שונים על המעסיקים והעובדים לפי ענף כלכלי. נערך ניתוח של
משך זמן הטיפול בתביעה מיום סגירת המפעל ועד אישור התביעה בידי הענף, וכן מוצג מצבו
הכספי של הענף בשנים 1996-2000.

תודתי למר אבנר שרף אשר ריכז וניתח את הממצאים בפרסום זה. כמו כן ברצוני להודות למר
אלכסנדר גאליה, ראש תחום חקר ביצועים ומתודות במינהל מחקר ותכנון, על עזרתו הרבה
בעיבוד הנתונים למיה עורב-הטל על העריכה הלשונית, וכן לגב' אוראל אבוטבול על הדפסת
הפרסום.

לאה אחדות

סמנכ"לית מחקר ותכנון

תוכן העניינים

עמוד

1	ממצאים עיקריים
2	כללי
2	תשלומי הענף
3	המעמד המשפטי של המעסיקים בפירוק שהתקבלו בענף
4	מבקשי צו הפירוק למעסיקים שתיקיהם נתקבלו בענף
5	המעסיקים לפי ענף כלכלי
5	מספר עובדים בתיק מעסיק בטיפול הענף
6	תביעות עובדים חדשות שאושרו לפי ענפים כלכליים
7	העובדים לפי סוג הגמלאות ששולמו
7	העובדים אשר אושרה להם הגמלה המרבית
8	אישורי תביעות וגמלאות של עובדים מעסיקים גדולים בטיפול הענף
9	תשלומי ענף פש"ר לעובדים תושבי השטחים
9	כלל הגמלאות לפי שכר ופיצויים
10	תביעות קופות גמל שאושרו
11	משך זמן הטיפול בתביעות
15	גביית חובות ממעסיקים לענף זכויות עובדים בפש"ר ויתרות חוב של מעסיקים לענף
16	סגירת תיקים שבהם הסתיימו הליכי פירוק ופש"ר
16	חברות שהועברו לטיפול הענף בכלל החברות שפורקו
17	מצבו הכספי של ענף זכויות עובדים בפש"ר

ממצאים עיקריים

בשנת 2000 התקבלו לטיפול ענף זכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק תאגיד 253 תיקי מעסיקים בפירוק, שבהם הוגשו תביעות עובדים וקופות גמל, וזהו גידול של 5% לעומת אשתקד.

הענף שילם 62.1 מליון שקל גמלאות ל-3,526 עובדים ולקופות גמל - גידול ריאלי של 6.8% לעומת אשתקד.

מהתפלגות תביעות חדשות של עובדים שאושרו ב-5 השנים האחרונות לפי ענפים כלכליים עולה, כי כ-62% מהעובדים התרכזו בענפים מסחר (25.4% מסה"כ), שירותים (22.5% מסה"כ) טקסטיל (14.3% מסה"כ).

עוד עולה, כי העובדים נאלצו להמתין בממוצע כ-39 חודשים מיום הפסקת עבודתם ועד קבלת השכר והפיצויים שהגיעו להם, מתוכם טיפל הענף 4.7 חודשים בממוצע (כ-12.1% מן הזמן). אשר למשכי הזמן הממושכים שבהם נדרש להוציא צו פירוק ולהכין את תביעות העובדים בידי המפרקים כדי להעבירם למוסד לביטוח לאומי - על כך אין לענף כל שליטה.

יצוין כי בשנתיים האחרונות חל גידול ניכר במשך זמן הטיפול הממוצע של הענף 4.7 חודשים לעומת ממוצע של 2.5 חודשים עקב ריבוי התביעות שבהן טיפל הענף בשנה הנסקרת.

יש לציין כי השנה הולכת ונשלמת בנייתה של מערכת ממוכנת חדשה לענף. מערכת שמטרתה בין היתר, לקצר את משך הטיפול בתביעות ולאפשר ניהול מידע רב וחיוני במערכת.

בשנת 2000 הצליח הענף לגבות 3.8 מיליון ש"ח, המהווים כ-1.4% מיתרת החוב של המעסיקים לענף בראשית השנה.

יתרות חוב של המעסיקים עומדות בדצמבר 2000 על 337.1 מיליון ש"ח.

נכסי הענף שיערכו מחדש בסוף שנת 2000 ל-1,780 מיליון ש"ח, המהווים רמת כיסוי קופתי של 30 שנים.

בממוצע, בשנים 1995-1999 היוו מספר החברות שבגינן הועברו תביעות לענף 66% מכלל החברות שכנגדן הוצא צו פירוק בהוראת בתי המשפט.

אין די נתונים על חברות שפורקו בשנת 2000 ואשר יגיעו לטיפול המוסד בשנים הבאות.

כללי

תפקיד ענף ביטוח זכויות עובדים בפשיטת רגל ובפירוק תאגיד הוא לשלם גמלאות לעובדים אשר לא קבלו את שכרם /או לשלם פיצויי פיטורין בעת פשיטת רגל או פירוק של המעסיק. כמו כן משלם הענף לקופות גמל התובעות תשלומים סוציאליים בשמם של העובדים המבוטחים בהן, זאת כדי לשמור על זכויותיהם בהן. התביעות מתבססות על הוכחות חוב ומאושרות בידי מפרקי המעסיק.

המוסד לביטוח לאומי משלם לעובדים ולקופות גמל את סכום התביעה עד לגמלה המרבית הסכום מתעדכן מעת לעת על פי השכר הממוצע לפי חוק.

בדצמבר 2000 עמדה הגמלה המרבית על 63,470 ש"ח לתביעת עובד, ולתביעת קופת גמל בעד עובד 6,347 ש"ח.

תשלומי הענף

במהלך שנת 2000 אושרו 3,526 תביעות (בהן 3,383 תביעות חדשות) ושולמו לעובדים בסך הכל גמלאות בסכום 56.4 מיליון ש"ח.

כמו כן אושרו 104 תביעות של קופות גמל בסכום של 5.7 מיליון ש"ח.

בסך הכול שילם הענף בשנה זו 62.1 מיליון ש"ח; כלומר עלייה ריאלית של 6.8% לעומת אשתקד. בהמשך למגמה שהתהוותה בשנת 1999, בה כזכור חל גידול משמעותי ביותר במספר התביעות שאושרו וסכום הגמלאות ששולמו לעומת השנים הקודמות. בלוח מס' 1 מוצגים סכומי הגמלאות ששולמו לעובדים ולקופות גמל בשנים 1996-2000.

לוח מס' 1: תשלומי ענף פש"ר לעובדים ולקופות גמל

בשנים 2000-1996

2000	1999	1998	1997	1996
------	------	------	------	------

עובדים

	2000	1999	1998	1997	1996	
סך הכול תביעות עובדים	3,526	3,522	2,385	2,629	2,685	
תביעות חדשות הפרשי גמלאות ¹	3,383	3,238	2,173	2,505	2,506	
תביעות קופות גמל	143	284	212	124	179	
	104	109	73	63	56	

גמלאות

	2000	1999	1998	1997	1996	
סך הכול גמלאות קופות גמל	62,108	57,531	33,122	32,746	26,516	
% שינוי בסך הכול	8.0	73.7	0.7	22.2	-16.5	
% שינוי ריאלי ²	6.8	64.6	-6.6	12.8	-25.0	

(1) הפרשי תשלומים לתביעות שאושרו בשנים קודמות.

(2) מחושב לפי סכום התשלומים החודשיים בניכוי השפעת מדדי המחירים החודשיים.

המעמד המשפטי של המעסיקים בפירוק שהתקבלו בענף

במהלך שנת 2000 התקבלו לטיפול 253 תיקי מעסיקים חדשים הכוללים בין היתר 22 עצמאים ו-8 עמותות.

בלוח מס' 2 נתונים על המעמד המשפטי של המעסיקים בפירוק ובפש"ר שהתקבלו לטיפול בענף בשנים 2000-1996. מלוח זה אנו למדים כי מרבית התיקים הם של חברות בע"מ (88% מכלל התיקים).

בשנת 2000 חלה עלייה ב-5% במספר התיקים שנפתחו בענף לעומת השנה הקודמת.

**לוח מס' 2: המעסיקים בפירוק ובפש"ר, לפי מעמד משפטי של המעסיק
בשנים 1996-2000**

שנה	סך הכול	חברות	אגודות שיתופיות ועמותות	עצמאים ושותפויות
1996	138	128	4	6
1997	188	174	6	8
1998	174	156	2	16
1999	241	225	4	12
2000	253	223	8	22

מבקשי צו הפירוק למעסיקים שתיקיהם התקבלו בענף

מתוך פרטי הבקשה לפירוק ניתן ללמוד על סוגי מבקשי צו הפירוק. נתונים אלה ניתן לקבל רק מפרטי הבקשה לפירוק של חברות בע"מ.

בשנת 2000, מתוך 223 תיקים של חברות בע"מ בפירוק, התבקשו צווי פירוק ב-146 תיקים על-ידי העובדים (65.5% מכלל הבקשות), 37 על-ידי חברות אחרות, 2 על-ידי קופות גמל ו-31 על ידי גורמים אחרים (פרטיים וממשלתיים).

בחינת משקלם של העובדים וקופות גמל, אשר מייצגים את זכויות העובדים בחברות מתוך כלל סוגי המבקשים צווי פירוק, מעלה כי במהלך 5 השנים האחרונות מהוות בקשות העובדים וקופות גמל כ-2/3 מכלל הבקשות לפירוק.

**לוח מס' 3: תיקים חדשים של חברות לטיפול המוסד, לפי סוג מבקשי צו פירוק
בשנים 1996-2000**

שנה	סך הכול	עובדים	קופות גמל	החברה עצמה	חברות אחרות	גורמים אחרים	עובדים וקופות גמל כ-% מסך הכול
1996	128	82	1	14	26	5	64.8
1997	174	116	5	18	25	10	69.5
1998	156	105	3	16	22	10	69.2
1999	225	142	4	22	39	18	64.8
2000	223	146	2	7	37	31	66.4

המעסיקים לפי ענף כלכלי

בלוח מס' 4 מובאת התפלגות המעסיקים החדשים שהתקבלו לטיפול לפי ענפים כלכליים ולפי שנת פתיחת התיק.

מלוח זה אנו למדים כי בממוצע ב-5 השנים האחרונות כשליש (29.5%) מהמעסיקים החדשים שטופלו בידי הענף הם בענף המסחר. מסתמנת עלייה במספר המעסיקים בענף בנייה ותשתיות: משקלם הממוצע ב-5 השנים האחרונות 16.4% מהמעסיקים שבטיפול הענף.

לוח מס' 4: תיקי מעסיקים שנפתחו בענף זכויות עובדים בפש"ר, לפי ענף כלכלי בשנים 1996-2000

שנת פתיחת התיק	סך הכול	טקסטיל	מתכת וחשמל	תעשיות שונות	בניין ותשתיות	מסחר	תחבורה	שירותים ¹
1996	138	8	16	26	17	44	3	24
1997	188	24	20	35	25	47	7	30
1998	174	11	20	23	26	58	9	27
1999	241	11	14	44	50	71	9	42
2000	253	6	23	47	45	73	10	49
סך הכול	994	60	93	175	163	293	38	172
באחוזים	100.0	6.0	9.4	17.6	16.4	29.5	3.8	17.3

(1) כולל שירותים עסקיים, ציבוריים ואישיים.

מספר עובדים בתיק מעסיק בטיפול הענף

במשך השנים 1996-2000 נמצא, כי ביותר ממחצית מתיקי המעסיקים שתביעותיהם אושרו, היו תביעה אחת עד ל-5 תביעות (לא כולל תביעות קופות גמל).

נתוני שנת 2000 מתייחסים ל-114 מעסיקים שבהם הוחל בתשלומים לתובעים כפי שנראה בלוח מס' 5. ב-139 תיקים טרם אושרו תביעות עובדים.

יש לציין כי בתיקים המטופלים בענף מתקבלות במשך שנים תביעות נוספות אשר משנות את ההתחלקות היחסית של התיקים לפי מספר התביעות הכולל בכל תיק.

לוח מס' 5: תיקי מעסיקים שהתקבלו לטיפול בשנים 1996-2000 לפי סה"כ מספר תביעות

שאושרו בכל תיק במהלך השנים (לא כולל תביעות קופות גמל)

שנת קבלת התיק	סך הכול ¹ בערך מוחלט	התחלקות באחוזים של סה"כ התביעות לתיק (סה"כ 100%)		
		5 - 1	6 - 25	+26
1996	136	54.4	28.0	17.6
1997	179	47.5	36.3	16.2
1998	168	43.5	39.2	17.3
1999	227	44.0	27.8	28.2
2000	114	65.8	22.8	11.4
ממוצע שנתי	-	49.4	35.0	15.6

(1) סה"כ זה אינו זהה לסה"כ התיקים בלוח 1, מאחר שיש תיקים שעדיין לא אושרו בהם תביעות כלשהן.

תביעות עובדים חדשות שאושרו לפי ענפים כלכליים

בלוח מס' 6 מוצגת התפלגות תביעות העובדים שאושרו בשנים 1996-2000 לפי ענפים כלכליים.

מלוח זה אנו למדים, כי ב-5 השנים האחרונות אושרו 13,805 תביעות חדשות: 14.1% מהן בענף הטקסטיל, 25.5% בענפי המסחר ו-22.5% בענפי השירותים. יש לציין שמסתמן גידול במספר אישורי תביעות של עובדי בנייה ותשתיות ומשקלם הממוצע הוא כעת 14% מכלל האישורים ב-5 השנים האחרונות.

לוח מס' 6: תביעות העובדים שאושרו בשנים 1996-2000, לפי ענף כלכלי

שנת אישור התביעה	סך הכול	טקסטיל	מתכת וחשמל	תעשיות אחרות	בנייה ותשתית	מסחר	תחבורה	שירותים ¹
1996	2,506	237	263	289	243	709	17	748
1997	2,505	700	241	278	243	537	96	410
1998	2,173	512	183	284	305	609	37	243
1999	3,238	323	286	487	487	1,005	43	607
2000	3,383	173	189	633	604	658	27	1,099
סך הכל	13,805	1,945	1,162	1,971	1,882	3,518	220	3,105
באחוזים	100.0	14.1	8.4	14.3	13.6	25.5	1.6	22.5

(1) כולל שירותים עסקיים, ציבוריים ואישיים.

תביעות עובדים לפי סוג הגמלאות ששולמו

בלוח מס' 7 מויינו תביעות העובדים לפי סוגי הגמלאות ששולמו לפי הרישומים במינהל הכספים והבקרה על-פי סך כל התשלומים ששולמו לעובדים במהלך השנה.

בשנת 2000 שולמו ל-59.9% מהתובעים שכר ופיצויים, ל-28.5% שכר בלבד, 7.5% קיבלו פיצויים בלבד ו-4.1% הפרשי גמלאות על חשבון גמלאות ששולמו בשנים קודמות.

התחלקות הגמלאות לפי סוגים מעלה כי 73.5% הם שכר ופיצויים, 17.8% שכר בלבד, 5.6% פיצויים בלבד, ו-3.1% הפרשי גמלאות על חשבון גמלאות ששולמו בשנים קודמות.

לוח מס' 7: העובדים שתביעותיהם אושרו וסכומים ששולמו, לפי סוג הגמלה בשנים 2000-1996

שנה	סך הכול	סכומים בערכים מוחלטים						באחוזים (סח"כ 100%)	
		תביעות חדשות			הפרשי גמלאות	תביעות חדשות			הפרשי גמלאות
		שכר ופיצויים	שכר	פיצויים		שכר ופיצויים	שכר	פיצויים	
מספר עובדים שתביעותיהם אושרו									
1996	2,685	1,352	1,025	129	179	50.3	38.2	4.8	6.7
1997	2,629	1,282	1,103	120	124	48.8	41.9	4.6	4.7
1998	2,385	1,411	617	145	212	59.2	25.9	6.1	8.8
1999	3,522	1,789	1,076	373	284	50.8	30.5	10.6	8.1
2000	3,526	2,114	1,006	263	143	59.9	28.5	7.5	4.1
ממוצע 5 שנים						53.9	32.7	7.0	6.4
סכומי גמלאות (באלפי ש"ח)									
1996	24,516	16,018	5,252	1,567	1,679	65.3	21.4	6.4	6.9
1997	30,555	19,222	9,218	1,329	786	62.9	30.1	4.4	2.6
1998	30,452	21,123	5,826	1,719	1,784	69.4	19.1	5.6	5.9
1999	52,192	35,777	9,090	4,976	2,349	68.6	17.4	9.5	4.5
2000	56,448	41,498	10,071	3,108	1,771	73.5	17.8	5.6	3.1
ממוצע 5 שנים						68.8	20.3	6.6	4.3

עובדים אשר אושרה להם הגמלה המרבית

בשנת 2000 שילם המוסד ל-201 עובדים את הגמלה המרבית לשכר ופיצויים שהיא 10 פעמים השכר הממוצע לפי חוק, (הסכום המתעדכן מעת לעת). תביעות אלה היוו באותה שנה 5.9% מכלל התביעות החדשות שאושרו. עובדים אלה זכאים להפרשי שכר ופיצויים נוספים, ותביעותיהם ליתרת החוב הם במסגרת חובות המעסיק, כפי שמוצג בלוח מס' 8.

כידוע, סעיף 187 קובע כי אם עלה החוב בשכר העבודה ופיצוי הפיטורין של מעסיק לעובדו (הזכאי לגמלה לפי פרק ח') על הגמלה המרבית כאמור בסעיף 183, תזקף תחילה הגמלה המגיעה לו לחוב שכר העבודה, ואחריו – לחוב פיצויי הפיטורין.

בסך הכול שילם המוסד לתובעים שקיבלו גמלה מרבית בתקופה הנדונה 10,184 אלף ש"ח. (כולל הפרשים עד למקסימום) סכום גמלאות המרביות היוו בשנת 2000 18.0% מסך כל הגמלאות.

בממוצע של 5 השנים האחרונות מהווים התביעות המרביות כ-3.9% וסך כל תשלומי הגמלאות המרביות – 14.9% מכלל הגמלאות לתביעות חדשות.

לוח מס' 8: מספר אישורי תביעות לגמלה מרבית, וסכומי הגמלאות המרביות

בשנים 1996-2000

שנה	מספר עובדים	כאחוז ממספר התביעות החדשות שאושרו	סה"כ גמלאות מרביות באלפי ש"ח	כאחוז מסכומי הגמלאות
1996	24	1.0	1.388	5.7
1997	88	3.5	4.028	13.2
1998	77	3.5	4.666	15.3
1999	143	4.4	8.716	16.7
2000	201	5.9	10.184	18.0
ממוצע 5 שנים		3.9		14.9

אישורי תביעות וגמלאות של עובדי מעסיקים גדולים בטיפול הענף

בשנת 2000 התקבלו לטיפול הענף 2 מעסיקים גדולים שהעסיקו 100 ויותר עובדים.

הענף אישר 692 תביעות עובדים חדשות בתיקיהם של מעסיקים שהעסיקו 100 עובדים או יותר המהווים כ-20.5% מכלל התביעות שאושרו, ושולם להם סך 7.1 מיליון ש"ח, שהם 12.5% מסה"כ הגמלאות ששולמו לעובדים השנה, כפי שמוצג בלוח מס' 9.

**לוח מס' 9: החברות הגדולות שהעסיקו 100 עובדים או יותר, אישורי תביעות
וסכומי הגמלאות כאחוז מסך הכול
בשנים 1996-2000**

שנה	מספר מעסיקים חדשים	מספר התביעות שאושרו ¹	כאחוז מסך הכול	סכום גמלאות שאושרו ¹	כאחוז מסך הכול
1996	1	1,357	54.1	8,944	36.4
1997	2	509	20.3	5,960	19.5
1998	3	432	19.9	3,751	12.3
1999	4	890	27.5	8,814	16.9
2000	2	692	20.5	7,076	12.5

(1) כולל מקרים ותשלומים בחברות גדולות שהוחל בטיפולן בשנים קודמות.

תשלומי ענף פש"ר לעובדים תושבי השטחים

בין מקבלי הגמלאות נכללים תושבי יהודה, שומרון ועזה שאינם תושבי ישראל ואשר הועסקו על-ידי מעסיקים ישראליים שפורקו או פשטו את הרגל.

מלוח מס' 10 עולה, כי בשנת 2000 אושרו 74 תביעות שהם 2.1% מכלל התביעות, ושולמו להם 916 אלף ש"ח שהם 1.6% מסך הכול גמלאות הענף בשנה זו.

**לוח מס' 10: תביעות עובדים תושבי השטחים שאושרו וסכום הגמלאות ששולמו להם
כאחוז מכלל התביעות וכלל הגמלאות
בשנים 1996-2000**

2000	1999	1998	1997	1996	
					מספר העובדים תושבי השטחים
74	78	52	38	211	
2.1	2.2	2.2	1.5	7.9	כ-% מסך כל התביעות
					סה"כ תביעות גמלאות לעובדי השטחים (באלפי ש"ח)
916	1.214	456	146	2.092	
1.6	2.3	1.5	0.5	8.5	כ-% מסך כל הגמלאות

הגמלאות לפי שכר ופיצויים

בלוחות הקודמים ניתחנו חתכי גמלאות לפי סוגי המקבלים: אלה הזכאים לשכר ופיצויים, הזכאים לשכר בלבד, והזכאים לפיצויים בלבד. לוח מס' 11 מציג את סך הכול השכר וסך הכול הפיצויים ששולמו לעובדים, בלי קשר לסוגי התביעות ששולמו.

בשנת 2000 54.7% מסכום הגמלה שכר והשאר 55.3% פיצויים.

מלוח מס' 11 אנו למדים על תנודות משמעותיות במשקל הפיצויים, התלויות בסכומי השכר לסוגיו שטרם שילם המעסיק לעובד ובוותק של העובדים. כמובן יש להביא בחשבון ניכוי יתרת הפיצויים המגיעים לעובדים. לכל זה יש להוסיף את השפעת הגמלה המרבית וזאת כאמור לפי סעיף 187, כפי שפורט בסעיף הדן בגמלה המרבית.

לוח מס' 11: סכומי הגמלאות מכל הסוגים, לפי שכר ופיצויים ששולמו לעובדים בשנים 1996-2000 (סכומים באלפי ש"ח)

שנה	סך הכול	שכר	פיצויים	באחוזים	
				שכר	סך הכול
1996	24,909	13,315	11,594	53.5	46.5
1997	30,692	19,069	11,623	62.1	37.9
1998	30,452	17,485	12,967	57.4	42.6
1999	52,192	25,665	26,527	49.2	50.8
2000	56,448	30,867	25,581	54.7	55.3
ממוצע					
רב-שנתי	-	-	-	54.7	45.3

תביעות של קופות גמל שאושרו

בשנת 2000 טופלו 104 תביעות של קופות גמל כדי להבטיח את רציפות הביטוח לתנאים סוציאליים בקופות אלה. בשנה זו שולמו להם 5,661 אלף ש"ח בעד 1,947 עובדים (בדומה לאשתקד) כפי שמוצג בלוח מס' 12(א), והם מהווים 9.1% מסך כל תשלומי הענף בשנת 2000.

לוח מס' 12(א): ההפרשות לקופות גמל וסכומי הפרשות באלפי ש"ח בשנים 1996-2000

2000	1999	1998	1997	1996	
104	109	73	63	56	מספר תביעות
1,947	1,947	1,172	994	1,282	מספר עובדים
					סכומים לקופות גמל
5,661	5,339	2,670	2,191	1,998	(באלפי ש"ח)
					% מסך הכול הגמלאות
9.1	9.3	8.1	6.7	7.5	של הענף

מלוח מס' 12(ב) אנו למדים כי בשנת 2000 שילם המוסד את הגמלה המרבית לקופות גמל בגין 44 מבוטחים (שהם 2.3% מכלל תביעות העובדים המבוטחים בקופות גמל) - סכום של 559 אלף ש"ח (שהם 9.9% מסך כל התשלומים לקופות גמל שנה). עד סוף שנת 1997 היתה הגמלה המרבית להפרשה לקופת גמל שווה לפעם אחת השכר הממוצע לפי חוק. החל מ-1.1.98 הוא עומד על פעמיים השכר הממוצע לפי חוק.

לוח מס' 12(ב): התביעות המרביות של עובדים המבוטחים בקופות גמל בשנים 1996-2000

שנה	מספר תביעות העובדים שאושרו שולמה בעבורם הגמלה המרבית לקופות גמל	כ-% תביעות מכלל המבוטחים בקופות גמל	סך הכול גמלאות מרביות לקופות גמל באלפי ש"ח	כאחוז מסכום גמלאות לקופות גמל
1996	144	11.2	632	31.6
1997	118	11.8	613	27.9
1998	140	11.9	692	25.9
1999	62	3.2	741	13.9
2000	44	2.3	559	9.9

משך זמן הטיפול בתביעות

בשנים האחרונות, לאור הגידול הניכר במספר תביעות העובדים המגיעות אל הענף, גדלה ההתעניינות במשך זמן הטיפול של כל הגורמים המטפלים בתביעות העובדים לשכר ופיצויים, מיום סגירת המפעל ועד אישור התביעה בביטוח הלאומי.

על-פי החוק, התביעות המוגשות לביטוח הלאומי חייבות להיות מאושרות בידי המפרק אשר ממונה מטעם בית המשפט. לאחר שהמפרק לומד ובוחר את סוגיות השכר והפיצויים אשר לא שולמו לעובדים במסגרת הסכמי העבודה, ואת קיומן של קרנות פיצויים, הוא ממלא טופסי תביעות לקבלת שכר ופיצויים לעובדים, המוגשים למוסד לביטוח לאומי.

הביטוח הלאומי בודק כל טופס וטופס, ובודק שקיימים כול המסמכים הדרושים לאישור התביעה. כמו כן הוא בודק, על-פי מס' תעודת הזהות, כי המבוטח רשום במוסד, וכן נבדק קיומם של יחסי עובד-מעסיק בין מגיש התביעה לבין המעסיק. נבדקת גם ההתאמה בין תקופות העבודה בטופסי התביעות שהתקבלו לבין תקופות העבודה בקובץ ביטוח ושכר, נבחנים מרכיבי השכר בהתאם לדרישות החוק ולפי כול הנתונים האלה מחשבים את סכום הגמלה שהעובד זכאי לה ממועד צו הפירוק ועד יום אישור התביעה.

לצורך בדיקת הנושא נאספו נתונים על פרקי הזמן שהתביעות מטופלות בתחנות הטיפול השונות, ממועד סגירת המפעל ועד אישור התביעה.

בלוח מס' 13(א) מובאים נתונים על פרקי הזמן הממוצעים של טיפול בתביעה מיום סגירת המפעל ועד מועד אישורה. מלוח זה אנו למדים, כי ב-2000 פרק הזמן הממוצע שחלף מסגירת המפעל ועד מועד אישור התביעה היה כ-34 חודשים, בהם 4.7 חודשים הם בטיפול הענף. בשנה זו חל גידול ניכר במספר התביעות שטופלו בידי הענף, ועקב כך התארך זמן הטיפול הממוצע בתביעה. כדאי לציין כי לענף אין שליטה על פרקי הזמן האחרים - מועד הוצאת צו הפירוק ומועד הגשת התביעות בידי המפרקים לביטוח הלאומי. כמו כן יש להביא בחשבון את ההשפעה של משך זמן הטיפול הממוצע בחברות גדולות שהעסיקו 100 או יותר עובדים.

לוח מס' 13(א): משך הזמן הממוצע בטיפול בהוראות תשלום לעובדים

בשנים 1996-2000

שנת אישור התביעה	הוראות תשלום שאושרו	משך זמן בחודשים		
		סך הכול פרק הזמן	ממועד סגירת המפעל ועד למתן צו הפירוק	ממועד צו הפירוק ועד לקבלת התביעה
1996	2,784	31.5	12.0	16.5
1997	2,984	30.1	14.1	13.0
1998	2,895	37.4	14.7	20.2
1999	3,876	33.0	13.2	16.0
2000	3,764	38.8	15.6	18.5
ממוצע רב-שנתי	-	34.3	14.0	16.8
				ממועד קבלת התביעה ועד לאשור הוראת תשלום
				3.0

לוח מס' 13(ב) מציג את התפלגות משכי זמן הטיפול בתחנות שעוברת תביעה של עובד ממועד סגירת המפעל ועד מועד אישור התביעה, זאת לפי גודל המפעל שפורק.

מהנתונים עולה, כי למספר העובדים יש השפעה על משך זמן הטיפול הכולל בתביעות. ככול שמספר התביעות בתיק המעסיק גדל, כך מתקצר פרק זמן הטיפול של בתי המשפט הוצאת צו הפירוק, ופרק זמן טיפולם של המפרקים. זאת כנראה בזכות לחצם של העובדים ואיכותה של מערכת הנהלת החשבונות במפעלים גדולים, המאפשרת טיפול מסודר ומהיר בתביעות.

לדוגמה, בתיקים שבהם 1-5 תביעות נדרשים כ-24.7 חודשים בממוצע ממועד סגירת המפעל כדי להשיג צו פירוק, לעומת 6.1 חודשים בתיקים שבהם מספר התביעות עולה על 100 עובדים. פרק הזמן הנדרש למפרק במילוי פרטים הקשורים לתביעות הוא 25.0 חודשים בתיקים של 1-5 תביעות, לעומת 16.0 חודשים בתיקים של יותר מ-100 תביעות עובדים.

משך זמן טיפול הענף בתביעות בתיקים שבהם 5-1 תביעות הוא 7.0 בממוצע לעומת 2.3 חודשים בתיקים של מעסיקים שהעסיקו 100 או יותר עובדים.

לוח מס' 13(ב): התביעות שאושרו בתחנות הטיפול ממועד סגירת המפעל ועד אישור התביעה, לפי גודל המעסיק

בשנת 2000

מיום קבלת התביעה ועד יום אישורה	התפלגות משכי זמן הטיפול הממוצע (באחוזים)		התפלגות משכי זמן הטיפול בתביעה מיום סגירת המפעל ועד לאישור (בחודשים)				מספר הוראות תשלום	מספר מעסיקים	גודל המפעל (עובדים)	
	מיום קבלת התביעה ועד יום אישורה	מיום סגירת המפעל ועד הפירוק	מיום קבלת התביעה ועד יום אישורה	מיום סגירת המפעל ועד הפירוק	מיום סגירת המפעל ועד הפירוק	סך הכול				
12.1	47.7	40.2	100.0	4.7	18.5	15.6	38.8	3,764	406	סך הכל
12.3	44.1	43.6	100.0	7.0	25.0	24.7	56.7	514	263	5-1
12.3	40.3	47.4	100.0	5.6	18.4	21.6	45.6	407	53	10-6
12.8	48.6	38.6	100.0	5.5	20.8	16.5	42.8	502	39	15-11
12.4	45.8	41.8	100.0	4.7	17.4	15.9	38.0	458	21	25-16
13.8	43.6	42.6	100.0	5.4	17.0	16.6	39.0	709	21	49-26
10.4	50.0	39.6	100.0	3.3	15.9	12.6	31.8	441	6	99-50
9.4	65.6	25.0	100.0	2.3	16.0	6.1	24.4	733	3	+100

גביית חובות ממעסיקים לענף זכויות עובדים בפש"ר ויתרות חוב של מעסיקים לענף

על-פי סעיף 192(א)(2) לחוק, זכאי המוסד לגבות מהמפרק חובות בגין תשלומי גמלאות פש"ר, אולם אינו רשאי לגבות מהמפרק הפרשי הצמדה ששילם לזכאי בגין התקופה שלאחר מתן צו הכינוס כמשמעותו בפקודת פשיטות רגל (נוסח חדש) התש"מ-1980 או בגין התקופה שלאחר מתן הצו כאמור בסעיף 182 לפי העניין - אלא במידה שהמפרק החליט לשלם ריבית והצמדה גם ליתר הנושים בפשיטת הרגל או בפירוק התאגיד.

מן האמור לעיל מדובר אם כך בגביית סכומי חוב בשיעורים נומינליים בלבד, הנשחקים במשך הזמן.

בשנת 2000 הצליח הענף לגבות 3,789 אלפי ש"ח בגין חובות העבר של המעסיקים לענף, המהווה כ-1.4% מיתרות החוב שבתחילת השנה. כפי שמוצג בלוח מס. 14.

יתרות החוב בדצמבר 2000 עומדות על סך 337.1 מיליון ש"ח - גידול של 20.9% לעומת ראשית השנה.

לוח מס' 14: התפתחות יתרות חוב של מעסיקים בפש"ר לענף זכויות עובדים בשנים 1996-2000

2000	1999	1998	1997	1996	
278,822	235,347	210,530	182,319	162,266	יתרה בתחילת השנה
62,108	57,531	33,122	32,746	26,516	תשלומי גמלאות
340,930	292,878	243,652	215,065	188,782	סך הכול יתרה ברוטו
-3,789	-14,456	-8,305	-4,535	-6,463	סך הכול גריעות
-3,789	-13,595	-1,406	-1,778	-4,500	גבייה מהמפרקים
-	-861	-6,899	-2,757	-1,963	חוב אבוד
337,141	278,822	235,347	210,530	182,319	יתרה לסוף השנה

באחוזים מהיתרות בתחילת השנה

1.4	6.2	3.9	2.5	4.0	% גריעות
1.4	5.8	0.7	1.0	2.8	% גבייה מהמפרקים
-	0.4	3.2	1.5	1.2	% חוב אבוד
20.9	18.5	11.8	15.5	12.4	% השינוי ביתרות

(1) המקור: מינהל הכספים והבקרה.

סגירת תיקים שבהם הסתיימו הליכי פירוק ופש"ר

השנה לא נמסרו פרטים על סגירת תיקים ותוצאות הטיפול. הנתונים בלוח מתייחסים עד לשנת 1998 ועד בכלל.

לוח מס' 15: התיקים בטיפול הענף ותוצאות הטיפול בתיקים שנסגרו בשנים 1996-2000

% תיקים שנסגרו לעומת היתרה לראשית השנה	יתרת תיקים לסוף השנה	מיון בדיקת תיקים לפי תוצאה					תיקים בטיפול הענף			שנה
		טיפול הופסק	חוב אבוד	גבייה חלקית	גבו כל החוב	סך הכול	משנה קודמת	תיקים חדשים	סך הכול	
0.8	1,161	-	3	2	3	8	1,031	138	1,169	1996
4.2	1,300	-	36	12	1	49	1,161	188	1,349	1997
3.5	1,428	-	43	3	-	46	1,300	174	1,474	1998
..	1,669	1,428	241	1,428	² 1999
..	1,923	1,923	254	1,669	² 2000

(1) כאמור על-פי סעיף 192(א)(2) - ראה בסעיף 14.

(2) לא נמסרו נתונים, על תיקים שנסגרו.

חברות שהועברו לטיפול הענף מכלל החברות שפורקו

בלוח מס' 16 מוצגים נתונים על מספר החברות שפורקו בצווי בתי משפט לפי דרישת הנושים, ואשר מתוכם הגישו המפרקים תביעות למוסד לביטוח לאומי בשם עובדי החברות וקופות הגמל. נתונים אלה נאספו מילקוטי הפרסומים של הרשומות המתפרסמים מעת לעת.

מהנתונים אנו למדים, כי יותר ממחצית החברות שכנגדן הוצא צו פירוק הגיעו בסופו של דבר לטיפול הענף.

בבדיקה של הממוצע בשנים 1995-1999, מתקבל כי 65.9% מכלל החברות שפשטו את הרגל הגישו עובדיהן תביעות למוסד. לגבי החברות שפורקו בשנת 2000 ואשר הגיעו למוסד אין עדיין די נתונים - מרבית הנתונים לשנה זו יתקבלו בשנת 2000, כפי שמוצג בלוח מס' 16.

**לוח מס' 16: מספר החברות (לא כולל אגודות שיתופיות ועצמאיים) שטופלו בידי המוסד
 כאחוז מהחברות שפורקו בצו בתי משפט לפי דרישת הנושים
 בשנים 1995-2000**

שנת מתן צו הפירוק	סך הכול ¹	מזה: לטיפול המוסד במשך השנים	אחוז מסך הכול	מזה: הוחל בטיפול במוסד בשנת 1999
1995	164	112	68.3	-
1996	290	195	67.2	15
1997	221	158	71.5	40
1998	317	205	64.7	118
1999	350	181	51.7	51
2000	300 ²	33	11.0	33
ממוצע בתקופה 1999-1995	-	-	65.9	-

(1) המקור ילקוטי הפרסומים של הרשומות.
 (2) אומדן.

מצבו הכספי של ענף זכויות העובדים בפש"ר

המתחייב מחוק המוסד מתנהל חשבון נפרד לענף זכויות עובדים בפש"ר הכלול במאזן השנתי
 ובדו"ח האקטוארי שלו.

מנתוני דו"חות אלו, המוצגים בלוח מס' 17 אנו למדים כי בשנת 2000 נאמדה ההוצאה
 השנתית, הכוללת את הוצאות המינהל של הענף, ב-61.9 מליון ש"ח. נכסי הענף נאמדו לסוף
 שנת 2000 כ-1,780 מיליון ש"ח לאחר שיערוך מחדש; כלומר גידול של 7% לעומת סוף השנה
 הקודמת.

כתוצאה מכך נאמד מספר שנות הכיסוי הקופתי בכ-29 שנים בסוף שנת 2000.

לוח מס' 17: התפתחות קרן ענף זכויות עובדים בפש"ר

בשנים 1996-2000 (במיליוני ש"ח)¹

שנה	הכנסות	הוצאות	נכסים (עתודה)	שיעור הכיסוי הקופתי (שנות כיסוי)
1996	239.6	28.7	1,207.3	40.5
1997	267.9	35.1	1,440.0	40.2
1998	281.2	34.6	1,688.6	49.0
² 1999	227.3	50.1	1,667.7	33.0
2000	174.6	61.9	1780.0	28.8

(1) חנתונים עד שנת 1997 נלקחו מדו"ח האקטואר שצורף למאזן.

(2) אומדן, משוערך מחדש

ניתן להזמין פרסומים במוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון,
שד' ויצמן 13, ירושלים 91909, טל. 8709579 (02)